

SZAKMAI TERV

Efop 1.2.7-16 „Jövőépítés” PROJEKT

A Baranya Megyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat 2003 szeptember 1.-én, a Baranya Megyei Önkormányzat Lakásotthonok Igazgatósága és a Baranya megyei Gyermekvédelmi Szakszolgálat összevonásával jött létre. Intézményünk gyermekvédelmi szakellátás keretében biztosítja a nevelőszülői hálózatot, a gyermek- és lakásotthonokat magába foglaló otthont nyújtó ellátást, valamint a gyermekvédelmi szakszolgáltatást.

A Baranya Megyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat a gyermekvédelmi szakellátás keretében biztosítja az ideiglenes hatállyal elhelyezett, nevelésbe vett gyermekek számára az otthont nyújtó ellátást, valamint a fiatal felnőttek utógondozói ellátását, gondoskodik továbbá a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatásról.

Baranya megye az ország legdélebbi elhelyezkedésű megyéje a Dél-dunántúli régióban, 4.400 km² alapterületen helyezkedik el, területén közel 400.000 lakos él. A megye aprófalvas településein magas a nemzetiségek aránya, ezen belül is meghatározó jelentőségű a roma lakosság jelenléte. A térség gazdasági nehézségeire utal, hogy az országos átlag feletti a munkanélküliek aránya. Az Intézmény ellátási területe Baranya megye 301 településére terjed ki.

A Szakszolgálat a személyes gondoskodást nyújtó gyermekvédelmi szakellátás keretében a vonatkozó jogszabályi előírásnak megfelelően biztosítja a gondozási hely meghatározásával, az ideiglenes elhelyezéssel, az örökbefogadás szakmai előkészítésével, az ideiglenes hatállyal elhelyezett és nevelésbe vett gyermekek gyámságával, a szaktanácsadással kapcsolatos feladatokat. Vezeti a GYVT -ben előírt nyilvántartásokat, működteti a megyei szakértői bizottságot, és ellátja a támogatott közvetítői eljárással kapcsolatos feladatokat is.

A Baranya Megyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat az otthont nyújtó ellátást a nevelőszülő hálózat, valamint a gyermek- és lakásotthonok működtetésével biztosítja. Az intézmény otthont nyújtó ellátás keretében 2020. január 01-i állapot szerint 745 ellátotról gondoskodik. A gyermek- és lakásotthoni egységben a szükségleteknek megfelelően egy négycsoportos (három normálszükségletű és egy három év alatti, életkoruk miatt különleges szükségletű gyermekek ellátását biztosító) gyermekotthonban, egy különleges szükségletű gyermekek ellátását biztosító kétsz csoportos

gyermekotthonban, és három lakásotthonban, továbbá egy kétszobos, speciális szükségletű gyermekeket ellátó gyermekotthonban, valamint tizenkettő, alapvetően normál szükségletű gyermekek ellátására szolgáló, de különleges szükségletű gyermekek integrált elhelyezésére is engedéllyel rendelkező lakásotthonban biztosítjuk a gyermekvédelmi gondoskodásba kerülő gyermekek teljes körű ellátását. Utógondozói ellátottak részére négy utógondozói otthonban és a kérelmek alapján kiadott számú külső férőhelyen biztosítunk szükség szerinti ellátást.

A gyermek- és lakásotthonok és utógondozó otthonok összesen 282 férőhellyel rendelkeztek. 2020. január 01.-én 248 ellátott teljes körű ellátását biztosították. A gyermekvédelmi szakellátásban élők 33%- a szervezeti egység otthonaiban él. Életkora, tartós betegsége, vagy értelmi fogyatékosága miatt különleges szükségletű gyermekek száma 97 fő, ez az otthonokban elhelyezett gyermekek 39 %-a.

A nevelőszülői hálózat 2020. január 01.-én 492 engedélyezett férőhellyel rendelkezik, 141 nevelőszülő áll foglalkoztatási jogviszonyban. 2020. január 01.-én a hálózat 472 ellátott teljes körű ellátását biztosította. A gyermekvédelmi szakellátásban élők 63%-a nevelőszülői családokban él. Életkora, tartós betegsége, vagy értelmi fogyatékosága miatt különleges szükségletű gyermekek száma 184 fő, ez a gyermekek 39%-a.

1. HELYZETÉRTÉKELÉS

1.1. A PROJEKT HÁTTERE ÉS INDOKOLTSÁGA

1.1.1. A projekt szükségességét alátámasztó probléma bemutatása

A gyermekvédelmi szakellátásban élő gyermekek nagykorúságuk betöltése előtt fél évvel kérdőívet töltenek ki, melynek eredményéből a következő jellemzők állapíthatók meg.

1. A gyermekek hátrányban vannak a munkaerő-piacra való belépéskor. Az okok a személyiségfejlődés sérüléséig, illetve ezek korrigálására irányuló elégtelen intézményi lehetőségekig nyúlnak.

2. A munka világról irreális képpel rendelkeznek - munkába állási esélyeiket nem tudják felmérni, szakmaválasztásnál nem kerül számításba, hogy az a szakma keresett-e.

3. Intézményünkben hiányzik a tudatos, programszerű, a gyermekek egyéni szükségleteihez igazítható pályorientáció, pályaválasztásra való felkészítés szakmai háttere. A munkaügyi központ által felkínált lehetőségek kiaknázatlanok.

4. Emelkedik azon fiatalok száma, akik önálló egzisztenciájuk megteremtésében kudarcot vallanak, így kényszerűségből utógondozói ellátásukat ismételten kérik. Ezen fiatalok számában további emelkedés várható.

5. A gyermekek jelentős hányada nem rendelkezik családi kapcsolattal, többségük hosszú évek után nagykorúsága elérésével kerül ki a rendszerből. A vér szerinti családjával kapcsolatot ápoló gyermekek én ereje erősebb, jobb a konfliktus- és agressziókezelő készségük, eredményesebbek társas kapcsolataik, szociális kompetenciáik fejlettebbek.

6. A gyerekek több éves kapcsolat nélkülség után már nem szívesen találkoznak szüleikkel. A családi kapcsolatok újraépítését, elmélyítését tervszerű, a gyermekjóléti szolgálat családgondozóival összehangolt program mentén végezzük, de szükséges a szolgáltatási paletta bővítése.

7. A gyermekjóléti alapellátások által nyújtott szolgáltatástípusok területenként eltérőek. Azonban általánosan jellemző, hogy a családokkal végzett esetmunka, a vér szerinti család segítése, (a hazagondozás és a családba történő visszailleszkedés segítése érdekében) nem fedi le a meglévő szükségleteket.

8. A gyermekek személyiségállapotának felmérésekor használt módszerek hatékonyak. Az egyéni gondozási nevelési tervek, valamint a személyre szóló fejlesztési tervek összeállítása intézményi keretekben történik, azonban a lakásotthonok, nevelőszülők nem tudják a szükséges foglalkozásokat biztosítani. A terápiás foglalkozási formák szélesebb spektrumú (állat-, színház-, művészetterápia) biztosítása szakmailag indokolt.

9. A képességfejlesztés, tehetséggondozás területén a lakásotthonok szűk skálán mozognak - sport jellegű elfoglaltságot tudnak biztosítani. Így gyermekeink családban élő kortársaiknál jóval kevesebb lehetőséget kapnak. Szükség van olyan programokra, amelyek iránt a gyermekek érdeklődést mutatnak, védett környezetben próbára tehetik képességeiket, sikereket szerezhetnek, hogy erősödjön önbizalmuk.

A gyermekekre jellemző az alacsony iskolázottság, tanulási motivátlanság, túlkorosság, alacsony továbbtanulási szándék. A tanulmányi időszak a kudarcok, évismétlések miatt kitolódik – 18 évesen éppen csak befejezik az általános iskolát, és kezdik a szakmatanulást. Az iskoláknak nincs megfelelő válasza a gyermekvédelmi gondoskodásban élő gyermekek tanulmányi problémáira, nincsenek hatékony nevelési módszereik, programjaik.

Az intézményünkben nevelt gyermekeink a munka világáról irreális képpel rendelkeznek – munkába állási esélyeiket nem tudják felmérni, szakmaválasztásnál nem kerül számításba, hogy az keresett-e a munkaerő-piacon.

Hiányzik a tudatos, programszerű, a gyermekek egyéni szükségleteihez igazítható pályaorientáció, pályaválasztásra való felkészítés szakmai háttere.

A tervek az egyéni szükségleteknek megfelelő terápiás és felzárkóztató, képességfejlesztő foglalkozásokat szükség szerint megjelölik. A lakásotthonok, nevelőszülők azonban gyakran nem, vagy esetlegesen tudják a gyermekek számára ezeknek a foglalkozási formáknak az elérhetőségét biztosítani. Ezeket a szolgáltatásokat sokszor meg kell vásárolni. A célcsoport szükségleteit figyelembe véve pszichodráma (színházterápiás) foglalkozás, lovasterápia, kutyaaterápia, művészetterápia biztosítása szakmailag indokolt. A foglalkozások jó eséllyel segítenek szociális éretlenség, fejletlen társas kompetenciák, mentális retardáció, önismeret és önkontroll gyengeség korrigálásában.

A képességek fejlesztésének területén a lakásotthonok szűk skálán mozognak – csak mozgásos, sport jellegű elfoglaltságot tudnak biztosítani. Iskolai keretekben szervezett foglalkozásokat az iskolai kudarcokkal telített gyerekek nem szívesen látogatják, az egyéb intézmények, egyesületek foglalkozásainak finanszírozása jelentős többletterheket jelent a lakásotthoni költségvetés számára.

A felsorolt problémák megoldási alternatíváinak keresésében a következő erőforrások állnak rendelkezésre:

1. A szakmai team erősségei: szakmai és emberi kapcsolatok erősek, program felé elkötelezettek, szakirányú végzettség, képzésre való nyitottság, team-munka hagyományai megtalálhatóak.
2. Intézményünk kiterjedt szakmai és szervezeti kapcsolatokkal rendelkezik. Ezek fejlesztése azonban elengedhetetlen a valós eredmények felmutatása érdekében. Pályázati programunk innovatív módon serkenti a társszakmák együttműködését, a társadalom elfogadó nyitottságát. A bekerülő gyermekek személyiségállapotának felmérésekor használt módszerek hatékonyak.
3. Az egyéni gondozási-nevelési tervek (szakmai adatlap) összeállítása, folyamatos frissítése összeszervezetten, team-munkában (gyermekfelügyelők, lakásotthoni nevelő, nevelőszülő nevelőszülői tanácsadó, gyermekvédelmi gyám, fejlesztőpedagógus, pszichológus), a gyermekkel megbeszélve történik.

Szükség van olyan programokra, amelyek felé a gyermekek érdeklődést mutatnak, annak hosszú távú, legalább kétheti/havi elfoglaltságot jelentő folytatásához motiválhatóak. Ezek a lovaglás, művészeti- foglalkozás. Ezekkel a foglalkozásokkal a gyermek örömet, önkifejezési lehetőséget talál, és amellet kintartást mutat, rendszerességet követ. Előzetes felmérés szerint

jelenleg legalább 180-200 lakásotthonokban elhelyezett és 300-350 nevelőszülőknél élő gyermek az, aki a projektben szereplő valamely programba bevonható.

A program hatékonysága az egyes gyermekek tanulmányi- és személyiségjegyeinek változásán keresztül mérhető. A programkeretben a terápiás, a képességfejlesztő foglalkozások eredményeként kevesebb iskolai mulasztás, azaz a tanulás felé magasabb motiváltság, jobb tanulmányi eredmények várhatóak. Pszichológiai módszerekkel mérhető a személyiségben bekövetkezett változások iránya.

A programban résztvevő 5 szakmai egység összesen 16 lakásotthona és gyermekotthona csoportonként 4 gyermekfelügyelőt és 1, általában pedagógus végzettségű lakásotthoni nevelőt alkalmaznak. Szakmai egységenként pszichológus, fejlesztőpedagógus, valamint gyermekvédelmi ügyintéző segíti a lakásotthoni team munkáját. A szakmai egységek élén álló gyermekotthon vezető koordinálja a szakmai munkát. Az utógondozói szakmai egység otthonaiban otthononként egy nevelő végzi a szakmai feladatokat.

A dolgozók az intézmény koordinálásában folyamatos továbbképzési programok hallgatói – legutóbb: gyermekbántalmazás témakörében folyt a teljes kollektívát elérő tréning. A lakásotthoni szakmai közösség havonta tart megbeszélést, ekkor van lehetőség esetmegbeszélés lefolytatására. Sajnos a dolgozók kiegészének megelőzésében a szupervízió korlátozottan, időszakosan áll rendelkezésre. A gondoskodásban részesülő gyermekeink nagyobb hányada nevelőszülőknél kerül elhelyezésre. A nevelőszülők mindennapos kihívást jelentő munkáját a nevelőszülői tanácsadó segíti, aki az előírások szerint 48 gyermek nevelésében nyújt szakmai támogatást. A magas gyermekszám a tanácsadó részéről havi egy látogatást tesz lehetővé. A nevelőszülői hálózatban a szakmai munkát 1 pszichológus segíti, mivel ő csak a legproblémásabb esetekre fókuszálhat a magas gyermeklétszám miatt, a hálózatban kiemelt jelentősége van az egyéb terápiás lehetőségek (pszichodráma, művészetterápia) elérési lehetőségének. A földrajzi „szétszórtság” miatt a nevelőszülőknél elhelyezett gyermekek számára a fejlesztési, pályaorientációs, terápiás lehetőségek igénybevétele sokszor körülményes és korlátozott.

Programunk kidolgozásának alapjait az intézményünk által lebonyolított, *Baranya megyében gyermekvédelmi gondoskodásban élők munkaerő-piaci szempontú felmérése* eredményei vetették el. Az akkori kutatásban 276 lakásotthonban vagy nevelőszülőnél élő gyermeket, kérdőíves módszerrel kérdeztünk meg. A válaszadók 80 %-a életkorukat tekintve 14 és 18 év

közötti volt. Gazdasági státusukban 86 % tanuló, 4,7 % főállásban dolgozott, 3,3 % pedig munkanélküli.

A megkérdezettek valamivel több, mint egyharmada általános iskolai tanulmányait folytatta, annak ellenére, hogy 14 év feletti gyermekekről van szó.

A programban résztvevő lakásotthonok jelenlegi felmérése a tanulmányi eredményességet tekintve hasonlókat mutat. Jelenleg 69 gyermek 90%-a általános iskolában kezdte meg tanulmányait. Egyharmaduk saját évfolyamán túlkoros. Ez legalább 30%-ot jelent a túlkorosságra vonatkozóan. Szakiskolában 11 gyermek, gimnáziumban pedig csupán 2 fő tanul. A számok a lakásotthonainkban élő gyermekek alacsony iskolázottságát jelezik. A gyermekvédelmi gondoskodásban felnövő gyermekek munkaerő-piaci helyzete ebből adódóan jelentős hátrányokkal telített képet adni. Emiatt az utógondozásban dolgozók súlyos nehézségekkel kell, hogy szembesüljenek, mikor az utógondozói ellátottak önálló életre bocsátására kerülne sor.

Az általános iskolai tanulmányok nehézkes végzése ebben a gyermekkörben jól ismert probléma. Sokuk iskolai mulasztás, csavargás miatt kerül be a szakellátás rendszerébe. Sajnos a családi életből hozott magatartási problémák, tanulási nehézségek helytel-közzel sikeres korrigálása ellenére sem lehet az elmulasztott tanulóéveket behozni. Ezért is van, hogy nem ritka a túlkorosság az állami gondoskodásban élő gyermekek körében. Meg kell jegyezni, hogy a hátrányba került gyermekek megfelelő, egyénre szabott nevelésére az iskolák többsége egyáltalán nincs felkészülve. A körülményeket tovább rontja az a gyakori tapasztalat, hogy a pedagógusok gyakran negatív attitűddel fordulnak a lakásotthonban élő gyermekek felé.

Az egyes gyermekek ismereteinek hiánya, a szükséges készségek, képességek felzárkóztatásának elmaradása sokszor komoly problémát jelent a minimális elvárások teljesítésében is. Sajnos jelenleg szinte teljesen reménytelen a helyzet akkor, amikor a gyermek nem motivált a tanulásra. A sorozatos iskolai kudarcoknak köszönhetően az általános iskolai évek után a fiatalok többsége minél előbb, a lehető legrövidebb idő alatt szeretne szakmát szerezni. Ezért előnyben részesítik a rövidebb képzési idejű szakmunkásképzőket. Gyakori az olyan képzési formák választása, amelyek a 9-10. osztály elvégzéséhez nem kötöttek.

A felsőfokú iskolába jelentkezők aránya a mai napig rendkívül alacsony, éves szinten 4-5 fő körül mozog.

2020 decemberében Baranya megyében közel 1500 fő regisztrált pályakezdő munkanélkülit tartott nyilván a megyei munkaügyi központ és számuk az országosan tapasztalható általános

csökkenésnek megfelelően csökken, az (előző negyedévihez képest 11,9 %-al).¹ Többségük a 20. életév elérése után lép ki az iskolarendszerből. Iskolázottságot tekintve legnagyobb számban 8 általános iskolai végzettségűek. De jelentős a szakmunkás vagy szakközépiskolai végzettséggel és a gimnáziumi érettségivel rendelkezők száma is. Tehát a megyén belül még a magasabb iskolai végzettséggel rendelkező pályakezdő munkanélküliek száma is jelentős.

Az alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezők rosszabb pozícióból indulnak a munkaerő-piacon. A szakképesítéssel rendelkezők állástalansága összefügg azzal is, hogy jelenleg túlkínálat/túlképzés van egy-egy divatos területen.

Egyetlen szakma elsajátítása ma már nem feltétlenül jelent biztonságot az elhelyezkedés szempontjából. Megkérdezett fiataljaink kétharmada tovább szeretne tanulni, bár többségüknek még nincsenek határozott elképzeléseik, terveik erre vonatkozóan. A magas arány megtévesztő lehet, mivel a jelentős létszámú általános iskolai tanuló miatt ez csupán az első szakma megszerzését jelentené. Jóval gyengébb a szakmunkásképzőbe járók továbbtanulási kedve. Elgondolkodtató azonban, hogy a gyermekvédelmi gyámok jelzései alapján a 2019 évi továbbtanulási jelentkezéskor a lakásotthonokból csupán 5 fő volt az, aki gimnáziumban szeretett volna továbbtanulni. Ez a tendencia sajnos azt mutatja, hogy a gyermekvédelmi gondoskodásban élők végzettség tekintetében nem csak jelenleg maradnak el a magyarországi átlagtól, hanem a továbbtanulási szándékokat látva a továbbiakban is hasonló arányok várhatóak.

A munkaerő-piacon való boldogulásukat tekintve elmondható, hogy jóval optimistább képet vélelmeznek munkába állási esélyeik terén, mint ami valóban várható.

42 %-uk bizakodó jövőbeli elhelyezkedésével kapcsolatban, tehát biztos abban, hogy talál munkahelyet végzettségével. Minden tizedik gyermek úgy vélekedik, hogy minimális az állásszerzési esélye. Közel egyharmaduk nem tudja elhelyezkedési esélyét felmérni, ami azt jelentheti, hogy nekik egyáltalán nincs elképzelésük arról, hogy a munkaerő-piacon választott szakmájuk mekkora értéket képvisel. A gyermekvédelmi gondoskodásban felnövő fiatalok közel fele vélekedik úgy, hogy abból lesz munkanélküli, aki nem akar dolgozni. Csak egyharmada látja összefüggésben a végzettséggel.

A fiatalok pályaválasztásában a családi háttérnek, szülők befolyásának döntő szerepe van. A gyermekvédelmi gondoskodásban élők esetében nevelőik azok, akiktől a legtöbb segítséget várhatják, illetve várják a fiatalok a választott szakma megjelöléséhez. Sajnos az

¹ Adat a Baranya Megyei Munkaügyi Központ honlapjáról.
http://baranya.munka.hu/engine.aspx?page=baranya_statisztika_megyei_2016

eredmények/eredménytelenségek arról árulkodnak, hogy a fiatalok pályaválasztása ma kevésbé előkészített, jelentősége nem elismert.

Az állami gondoskodásban élő fiatalok támogató családi háttér hiányában még inkább veszélyeztetve vannak a sikertelen pályaválasztás következményei miatt. Egy rosszul megjelölt szakirány súlyosan befolyásolja a munkaerő-piaci esélyeiket. A munkaerő-piacról való kiszorulás, a tartós munkanélküliség rémképét rejtheti magában, ami súlyos szociális problémák jelentkezését vonhatja maga után. Így ezen csoport tagjai számára különösen fontos a biztos, legális munkahely megtalálása, aminek feltétele a sikeres pályaválasztás.

Lakásotthonainkban és a nevelőszülőknél is jelenleg teljesen hiányzik a pályorientációra/pályaválasztásra való fókuszálás. Az iskola-, szakmaválasztás előtt általában a lakásotthoni nevelő, a nevelőszülő és a gyermekvédelmi gyám az, aki a gyermekkel erről a kérdéstről beszélgetni szokott.

Az utóbbi években jelentősen megemelkedett azon nevelésbe vételi esetek száma, amelyek mögött a gyermek tankötelezettségi mulasztása, iskolakerülése áll. Sajnos ez azt is mutatja, hogy egyre több gyermeknek van nehézsége tanulmányai folytatása terén, és ezen problémákkal szemben az iskolák, a gyermekvédelmi alapellátás tehetetlenül áll. Aminek eredménye persze az lesz, hogy a nevelésbe a gyermekek magas arányban olyan személyi sérülésekkel érkeznek, amelyek feloldása hosszú időt vesz igénybe, és több szakember együttes munkáját igényli. A probléma valószínűleg nem az iskolában kezdődött, de az biztos, hogy a tanulmányi előmenetelben kulminálódik.

Amikor a lakásotthonban élő gyermekek bekerülnek a normál osztályokba, akkor a középosztály átlagos gyermekeinek igényeihez igazított általános iskolák csak küszködnek velük. A nem lebecsülendő felzárkóztatást célzó törekvések ellenére – ezek a gyerekek számtalanszor úgy hagyják el az iskolát, hogy valójában nem tanulnak meg olvasni, számolni és nagyon keveset értenek meg az őket körülvevő természeti világ jelenségeiből.

A nevelésbe vett gyermekek oktatása során jelentkező nehézségekre adható egyik legrosszabb válasz az, hogy csökkentik a velük szembeni tantervi követelményt („elég, ha bejár és csendben van az órán”). Ekkor a cél nem a sikeres oktatás, hanem a bizonyítványhoz való juttatás.

Volentics Anna² közlése szerint a gyermekvédelem intézményeibe jellemzően halmozottan problematikus gyermekek kerülnek. Ezen intézmények munkatársai „olyan gyermekekkel kell,

² Volentics Anna: Nehezen nevelhető, inadaptált gyermekek a közoktatás és a gyermekvédelem intézményeiben. In.: Gyógypedagógiai alapismeretek. Szerk.: Dr. Illyés Sándor. Bp. 2000. 601-627 p.

hogy foglalkoznak, akik problémásak, akiknél egy vagy többfajta hiányosság, deficit vagy zavar mutatható ki.

A gyermekekkel foglalkozó munkatársak arról számoltak be, hogy meglátásuk szerint az általuk gondozott gyermekekre általában jellemző, hogy kevés kitartással bírnak, nehezen építik be életükbe a rendszerességet, jellemző rájuk a fáradékonyság, a kevésbé terhelhetőség.

A pszichológusok által elmondottakból kitűnik, hogy több mint 50%-uk beilleszkedési, magatartási problémával küzd. Szeretetigényük fokozott, rivalizálnak a törődésért. Gyakoriak a pszichoszomatikus tünetek, amelyek háttérében a kiegyensúlyozatlan érzelmi élet, kapcsolati csalódások, elbizonytalanodás állhat. A feldolgozatlan indulatok, szorongások tüneteként sok esetben nagyfokú agresszió jelentkezik. A szociális éretlenség, mentális retardáció, önismeret és önkontroll gyengeség nem ritka jelenség. Ezek következménye, hogy a külső szabályokat nehezebben viselik. A morális fékrendszer gyengeségéből adódóan serdülőkorban könnyebben csapódnak negatív életvitelű fiatalok csoportjaihoz.

Iskolai beilleszkedésük, haladásuk ezen személyi jellemzőikből adódóan is nehezített. Tanulmányi előmenetelüket egyébként a gyakran előforduló szervi és idegrendszeri problémák mellett részképesség zavarok (dislexia, discalkulia, diszgrafia) is akadályozhatják. Szókincsük szegényes, nyelvhasználatuk beszűkült.

A gyermek, nevelésbe kerülésével komoly szakmai munka indul meg. Anamnézis összeállítása, a kialakult nehézségek oki háttérének feltárása, a gyermek személyiségének minél alaposabb megismerése. Ezeknek az eredményeire alapozva készítik el az egyéni gondozási-nevelési tervet célok, feladatok, felelős személyek pontos megjelölésével. Az egyénre szabott fejlesztési programok kidolgozása team munkát igényel. Ennek hatékonyság a programban résztvevő lakásotthonokban eltérő, de még a legdinamikusabb közösség esetén is hiányzik a külsős szakemberek (pl. osztályfőnök, alapellátás családgondozója) és a szülők bevonása. Ezen a területen feltétlenül erősíteni szükséges az együttműködést.

A lakásotthonokban foglalkoztatott szakmai személyzet megfelelő ismeretekkel, felkészültséggel rendelkezik ahhoz, hogy a gyermekek személyiség állapotát megfelelően fel tudja térképezni, és a kívánt változásokhoz a feladattervet összeállítsa. A gyermek szükségletéhez igazított ellátáshoz való joga nem tud érvényesülni, mivel a személyiség korrekációjához nélkülözhetetlen speciális terápiás lehetőségek nem biztosítottak, a lakásotthonban élő gyermekek számára elérhetetlenek.

A gyermekek személyes szükségletei azt mutatják, hogy nagy az igény egyéni és csoportos terápiás lehetőségek megteremtésére. A pszichológiai felmérések szerint jelenleg legalább a gyermekek 30 % az, aki valamilyen terápiás foglalkozást igényel. Az egyéni gondozási-nevelési tervek ezeket a szükségleteket tartalmazzák, azzal a kitételrel, hogy nem biztosítható. A gyermekek a megyeszékhelyen működő gyermekpszichiátriai intézménybe járnak kezelésre. Itt általában 3-4 hetet kell várni egy-egy vizsgálatra, és két vizsgálat között is több hét telik el. A gyermekek nem szeretnek ebbe az intézménybe járni, nyűgnek és kötelezettségnek élik meg. Ezen probléma megoldására sürgető igény van.

A gyermekek pszichés gondozása során jelentkező hiányosságokat megfelelően pótolná a lovas-, a kutya- és művészetterápia foglalkozás, illetve pszicho dráma csoportfoglalkozás elérhetősége. Ezek intenzíven kiegészíthetnék a pszichiáter kezelését. A megjelölt terápiás foglalkozások vezetésére jelenleg intézményünk nem rendelkezik megfelelő szakemberrel. Így külsős terapeuták meghívásához kell folyamodnunk. Azonban már a szükségletfelmérés folyamán több kolléga is jelezte, hogy anyagi fedezet megteremtésével szívesen vállalkozna a megfelelő képzés megszerzésére. Így a későbbiekben intézményünk önerőből tudná a gyermekeknek biztosítani a terápiák elérhetőségét.

A lakásotthonban élő gyermekek többsége kamasz vagy serdülő fejlődési korban van. Ezekben az években kiemelkedően jelentős a kortárs kapcsolatok hatása. A gyermekekkel felvett interjúk szerint problémáikat, gondolataikat egymással beszélgetik meg. A gyermekek többsége legjobb barátot a lakásotthoni társai közül választ – ez sajnos azt is jelenti, hogy a gondozásba kerülés a régi barátok elvesztésével jár.

A programban érintett lakásotthonok 1997-98-as években jöttek létre az országban az elsők között. A bakócai, csertői és a bükkösi kastélyban működő gyermekotthonok kiváltásaként.

Az eltelt idő alatt a befogadó települések intézményeivel, vállalkozóival és civil szervezeteivel, polgáraival széleskörű kapcsolati hálót sikerült felépíteniük.

A szakmai egységekben jól működik a csoport kohézió, évente több alkalommal kerül sor a szervezeti egységhez tartozó lakásotthonok dolgozói és gyermekei részvételével közös szabadidős, valamint képzési programra. A nyaralásokat is gyakran együtt szervezik, valamint különböző tehetségkutató versenyekre is együtt készítik fel a gyerekeket.

A lakásotthonok többéves statisztikai adatok alapján egy év leforgása alatt 150-180 gyermeknek nyújtanak teljes körű ellátást, ez a szám a program végére, a 18 hónap alatt minimálisan 190-210 fő lehet. Az előzetes tájékoztató során felvett interjúkból a tervezett programok felé magas motiváltság/motiválhatóság remélhető a gyermekek részéről. Így a 18

hónap alatt 170-180 gyermek biztosan bevonható lesz valamely programba. A nevelőszülőknél elhelyezett gyermekek esetében a bevonható gyermekek számát 350-400 főre tehetjük.

A tanév közben biztosított tehetséggondozó elfoglaltságokban a sport tevékenységek a dominálóak. Aki más jellegű elfoglaltságot szeretne, annak külső szervezésben kell keresnie. Gyermekeink többsége azonban nem szívesen megy idegen közösségbe, de ha mégis, akkor a tanfolyami költségekhez való fedezet kevés. Többfajta lehetőséget kellene biztosítani a gyermekek számára képességeik fejlesztésére, tehetségük kibontakoztatására. Erre az igény magas.

1.1.2. A projekt céljainak kapcsolódása a Széchenyi 2020 céljaihoz

A projekt keretében megvalósuló tevékenységek több egymásra épülő folyamatban, lépcsőben kívánják elérni a Széchenyi2020-hoz kapcsolódó Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program, vonatkozó fő célkitűzéseit.

Amire vállalkoztunk és vállalkozhatunk a projekt megvalósítása során, hogy hozzájáruljunk az intézményünkben nevelkedő gyermekeink társadalmi felzárkózásához. Mint azt a már összefoglalt eredmények jelzik a beérkező gyermekek társadalmi leszakadása nem áll meg azzal, hogy a marginalizálódott családjaikból kiemelésre kerülnek. Amennyiben a további nevelésüket vállaló oktatási és gyermekvédelmi intézmények különböző okokból kifolyólag minden igyekezetük ellenére nem tudnak megfelelő lehetőségeket biztosítani a lemaradás legjobb esetben is csak lassítható nem, vagy csak nehezen fordítható vissza, vagy még kevésbé javítható. A folyamatokat alulról építkezve kell elindítani a tartós változások elérése érdekében. A kiindulási alap a mentális állapot kiegyensúlyozása, az érzelmi, lelki deficitek korrigálása. Ennek érdekében a különböző terápiás foglalkozások révén érhető el a továbblépéshez szükséges megfelelő, stabil pszichés és mentális állapot. fontos emellett a családi kapcsolatok erősítése annak érdekében, hogy a gyermekeink számára egy hosszú távú, az ellátás megszűnése után is alapul szolgálható potenciált teremthessenek önálló életükhöz.

A második fontos terület a korai iskolaelhagyás megelőzését célzó direkt foglalkozás a kulcskompetenciák erősítése érdekében, illetve az indirekt módon a célt szolgáló és az iskolaelhagyást eredményező járulékos veszélyek elhárítását célzó foglalkozások, mint a szenvedélybetegségek prevenciója, a szexuális felvilágosítás, és az internetes áldozattá válás megelőzését célzó program.

A harmadik terület a munkaerő piacról való kiszorulás reális veszélyének megelőzése érdekében zajló tevékenységek csoportja: a jövőkép kialakítását célzó programsorozat, a

kooperációs, kommunikációs képesség fejlesztése, pénzkezelési és gazdálkodási ismeretek, és a pályorientáció.

2. A PROJEKT CÉLJAI ÉS TEVÉKENYSÉGEI

2.1. A PROJEKT CÉLJAINAK MEGHATÁROZÁSA

Közvetlen célok

- 75 fő gyermek elérje azokat a személyiségfejlesztő, pszichés megerősítést szolgáló terápiás foglalkozásokat, amelyek személyisége minél teljesebb kibontakoztatásához elengedhetetlenek.
- 80 fő gyermek elsajátítsa azon ismereteket, kialakítsa azon képességeket, amelyek képessé teszik arra, hogy önálló egzisztenciáját megteremtse, és azt sikerrel megtartsa.
- 260 fő gyermek olyan megerősítő tréningekbe kapcsolódhasson be, melyek hozzájárulnak a korai iskola elhagyás megakadályozásához.
- 130 fő gyermek családi kapcsolatának megerősítését segítse elő a program.
- 110 fő vérszerinti családtagot érjen el a program.

Összesen 468 fő: 30 fő utógondozói ellátott, 150 fő lakóotthonban vagy gyermekotthonban elhelyezett, és 350 fő nevelőszülőknél élő gyermek, illetve fiatal elérését szeretnénk biztosítani a projekt különféle tevékenységeivel.

Távlati célok:

1. A gyermekek személyiségfejlesztésére kidolgozott programok, a terápiás, a képességfejlesztő foglalkozások eredményeként kevesebb iskolai mulasztás, jobb tanulmányi eredmények várhatóak. Így távlati eredmény, hogy fiataljaink jobb eséllyel lépnek a munkaerő-piacra, kevesebb lesz közöttük a munkanélküli. Egzisztencia-teremtésük sikeres lesz, és gyermekeik nem ismétlik meg szüleik gyermekvédelmi karrierjét. Önálló életre való felkészítés: Tudatos pályaválasztás programja, Önálló életvitelre felkészítő programok, táborok.
2. Egyéni szükséglet szerinti fejlesztések: a terápiás és fejlesztő foglalkozások igénybevétele a gyermek személyiségállapotának megfelelően, igényeik alapján.
3. Szakmai megújulás, szolgáltatásbővítés, ellátás színvonalának, hatékonyságának emelése: eddig nem alkalmazott módszerek, nem elérhető alternatív terápia (színház, mozgás, lovas és kutya terápia), személyiségfejlesztő foglalkozások (animációs, meseterápiák).

4. A családi nap révén erősödnek a családi kötelek így lerövidülhet a *gyermekvédelmi gondoskodásban eltöltött idő, megvalósulhat családba való mielőbbi visszaillesztés*. A családi kapcsolatokat erősítő családi nap előkészítése (családok kiválasztása, a családokhoz igazított fejlesztőprogram összeállítása) a két (gyermekjóléti és gyermekvédelmi) szakterület szakembereinek közös gondolkodását és tevékenységét igényli erősítve ezáltal a közös szakmai és emberi kapcsolatokat így erősíthető az *alap- és szakellátás együttműködése egységes elvek mentén*.

5. A tudatos pályaválasztás programja, önálló életvitelre felkészítő programok, életmód táborok révén olyan készségekre és ismeretekre tesznek szert a gyermekek és fiatalok, amelyek az *önálló életre való felkészítést szolgálják*.

A családi kapcsolatokat erősítő családi nap előkészítése (családok kiválasztása, a családokhoz igazított fejlesztőprogram összeállítása) a két (gyermekjóléti és gyermekvédelmi) szakterület szakembereinek közös gondolkodását és tevékenységét igényli erősítve ezáltal a közös szakmai és emberi kapcsolatokat így erősíthető az *alap- és szakellátás együttműködése egységes elvek mentén*.

2.2. A FEJLESZTÉSEK CÉLCSOPORTJAI, AZ ÉRINTETTEK KÖRE, A FEJLESZTÉSEK HATÁSTERÜLETE

Baranya megyében intézményünk gyermek- és lakásotthonaiban, nevelőszülői hálózatában él a gyermekvédelmi szakellátásba utalt gyermekek 99 %-a (936 fő).

Programunk összeállítását megelőzően statisztikai adatok, beszámolók, interjúk és kérdőíves lekérdezések eredményeit elemeztük.

Ezek alapján programunkat az intézményünkben élő 12-18 év közötti gyermekek, valamint 18 év feletti utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőttek szükségleteinek megfelelően állítottuk össze. A programba kerülő kamaszkorú gyermekek súlyos szocializációs hátrányokkal küzdenek, elszenvedik a stigmákat, szenvednek az önvádtól és az értéktelenség érzésétől. Tanulmányaikban túlkorosak, tehetségük rejtve marad. Ezekkel a terhekkkel a felnőtt életet kudarcokkal (munkanélküliség, szétesett párkapcsolatok) kezdik. Ők személyes részvételükkel közvetlen élvezői a személyiség érést, a szocializációt segítő, a tehetségfejlesztő, egzisztenciateremtő és a terápiás foglalkozásoknak.

A gyermek azonban egy családi rendszer része, még ha időlegesen nem is élhet benne. A családoknak szóló programunkban a gyermekek mellett a szülei és testvéreik is célcsoportként jelennek meg. Az ő bevonásuk, programra való motiválásuk a gyermekjóléti alapellátás

családgondozóival való szoros együttműködés keretében valósul meg. Ezen kapcsolatok felépítése az előkészítő szakaszban az igényfelméréssel megkezdődött.

A programsorozat közvetett haszonélvezői a gyermekvédelmi szakemberek, akik egyrészt újfajta szakmai együttműködést, módszereket, kívülről érkező érdeklődést tapasztalhatnak meg, másrészt pedig a gondozásukra bízott gyermekek sikerei, könnyebb boldogulása és a konfliktusok számának csökkenése révén.

Az előbbiekből következően a program a szűkebb és tágabb társadalmi közeg érdekeit is szolgálja.

2.3. AZ ELÉRENDŐ CÉLOKHOZ SZÜKSÉGES TEVÉKENYSÉGEK BEMUTATÁSA

A gyermekvédelmi szakellátási intézményekben nevelkedő gyermekek és fiatalok számára igyekszünk a normál családban élő társaikéhoz hasonló életminőséget biztosítani. Ennek keretében kiemelt hangsúlyt fordítunk a gyermeki jogok biztosítására. Ezek a jogok a jogszabályokban pontosan meghatározottak, de mi lehet a legalapvetőbb jog nem csak a gyermeknek, de nekik különösen? Úgy gondoljuk a legalapvetőbb jog a jövőhöz való jog. Ezért adtuk programunknak a „jövőépítés” elnevezést. A jövő víziója nélkül kilátástalanná válnak napjaink, a jövőbe vetett hit nélkül értelmetlenné válnak a mindennapok. Az Intézményünkben elhelyezett gyermekeknek, fiataloknak azokat az alapokat szeretnénk megteremteni, amelyek megléte elengedhetetlen, és azokat az elmaradásokat korrigálni, amelyek gátjai egy számunkra is vonzó, és társadalmilag is elfogadott személyes jövő felépítésének. A programban folyó tevékenységek mind erre a célra fókuszálnak. A praktikus ismeretek és készségek elsajátítása (pénzkezelés, kooperáció, jövőkép kialakítása/jövőtervezés, családkapcsolatok alakítása) mind szükséges feltétele egy pozitív jövő építésének, de az alapokat, a feltételeket ehhez mélyebbre hatolva lehet és kell felépíteni. Ehhez szükséges, ezt szolgálja az iskolai elmaradásokat, hiányosságokat pótló, kulcskompetenciákat fejlesztő foglalkozás éppúgy, mint a megfelelő mentális állapot kialakítását szolgáló, illetve a kiegyensúlyozott pszichés állapotot fenntartó terápiás foglalkozások (művészetterápia, meseterápia, lovas terápia, kutyaterápia, színházterápia). Az eredményes „jövőépítést” veszélyeztető tényezőkkel is számolnunk kell azonban, ezek visszaszorítása érdekében végeznénk prevenciós foglalkozásokat a szenvedélybetegségek megelőzése érdekében és az új, de annál veszélyesebb internetes veszélyek elkerülésének lehetőségeit, technikáit megismertetve a gyermekekkel.

Egy lelkész egyszer úgy fogalmazott: „Három alapra épül az ember élete, ezeknek kell rendben lennie: a lelkének, családjának és a hivatásának”. Ezt a hármasságot követve is

megfogalmazhatjuk a programunk lényegét. Ezen három prioritást kiemelve a mentális egészséget célzó terápiás foglalkozásokból, a családkapcsolatokat fejlesztő és praktikus családépítési ismereteket, vonatkozásokat is tartalmazó tréningekből, és az ideális hivatás megtalálását célzó foglalkozásokból válogattunk, és állítottuk össze a tevékenységpalettát.

Ebben a csoportosításban elhelyezve a megvalósítani kívánt tevékenységek:

1. Lelki egészség:

- Meseterápia
- Művészetterápia
- Színházterápia
- Lovas terápia
- Kutyás terápia
- Mozgásterápia (élményterápia)
- Szenvedélybetegségek prevenciója
- Internetes veszélyek prevenciója
- „Rekreációs hét”
- „Kalandfarsang”

2. Egészséges család:

- Szexuális felvilágosítás
- Családi életre felkészítő tréning
- Családi nap
- Pénzkezelési ismeretek

3. Hivatás:

- Kulcskompetenciák fejlesztése
- Kooperációs, kommunikációs készségek fejlesztése
- Jövőkép kialakítása
- Pályaorientáció

Valljuk, hogy a hármas értékrendre alapozott program olyan eredményeket hozhat gyermekeinkre nézve, amely kialakítják bennük a megfelelő „jövőépítés” képességét és igényét.

A gyermekeink állapota, szükségletei és problémái határozzák meg hogy melyik tréningen/tréningeken vesznek részt, a részvételre történő kiválasztás, delegálás a gondozási hely szakembereinek bevonásával, az ő javaslatuk alapján történik (nevelő, nevelőszülő, tanácsadó, pszichológus, fejlesztő pedagógus). A tervezésnél a helyszínek megválasztása is azt a célt szolgálta, hogy azokban a körzetekben, ahol a gondoskodást nyújtó lakásotthonaink, gyermekotthonaink és nevelőszülőink koncentráltan helyezkednek el, minél szélesebb

spektrumban váljanak elérhetővé a program nyújtotta lehetőségek. Akik számára így is körülményes lenne a részvétel, nyári táborokban érhetik el azokat. Ezeket a tematikus táborokat azokban az tréningekben, ahol az önálló tervezés, együttműködés készségét szeretnénk kifejleszteni a képzési tematikába is beépítettük (pénzkezelés, gazdálkodási ismeretek/kooperáció, kommunikáció fejlesztése), a gyermekek, fiatalok maguk tervezik meg és hajtják végre a táborozást és ennek megfelelően „élvezik” az eredményeket.

A tevékenység formák kiválasztásakor arra törekedtünk, hogy azok a gyermekek számára is vonzó és „fogyasztható” formában jelenjenek meg. Egyrészt ilyen formát jelentenek a már említett táborok, de ilyen forma az állatterápia is. A többi tréning és foglalkozás jelentős részére is jellemző, hogy már futott, zajlott gyermekeink körében, így azok lebonyolításában szereztünk már tapasztalatokat. Mindezek a körülmények lehetővé teszik, hogy a program megvalósíthatóságának legnagyobb kockázatát, a gyermekek minél szélesebb körű és nagyobb számú bevonásának nehézségét a lehető legkisebbre szorítsuk vissza. A tevékenységek jellege és megjelenési formája már önmagában motiváló a résztvevők számára, ezt kell megerősítenünk és ezt erősítettük meg a hozzáértő, gyakorlott tréner kiválasztásával is.

2.4. I NDIKÁTOROK, MŰSZAKI-SZAKMAI TARTALOMHOZ ÉS A MÉRFÖLDKÖVEKHEZ KAPCSOLÓDÓ MUTATÓK

A program megvalósításának folyamatába két mérföldkövet terveztünk, melyek a megvalósítást két kiemelt szakaszra bontják:

I. Mérföldkő

A terveink szerint az első mérföldkő elérésekor, 2019. május 31.-ig a projektben tervezett összes tevékenység megkezdődött a „színházterápia” és a „kulcskompetenciák fejlesztése” kivételével (ezeket úgy terveztük, hogy később indulnak a többi csoportból a megvalósítással kapcsolatosan beérkező információk összesítése után). A „pénzkezelés és gazdálkodási ismeretek”, a „kooperációs és kommunikációs készségek fejlesztése”, a „szexuális felvilágosítás”, az „internetes áldozattá válás megelőzése”, és a „pályaorientációs” foglalkozások első turnusa lezárult. Megvalósult és befejeződött a „kutyaterápiás”, „lovas terápiás”, „mozgásterápiás” foglalkozás. A trénerek részvételével egy közös szakmai találkozón foglaljuk össze a tapasztalatokat, melyek alapján a már zajló foglalkozások, illetve az újabb induló turnusok eredményes megvalósítását segítő információk megoszthatók egymással. Reményeink szerint ekkor a tervezett indikátorokat a résztvevő gyermekek számát illetően nagy részben már teljesítettük, tehát bevonásra került és különböző programokon vesz részt 100-120 lakásotthonokból és 180-200 nevelőszülőktől a

programokba bevont gyermek és fiatal, illetve az esetleges elmaradások a két turnusban zajló programok második turnusában korrigálhatóak. A gazdasági megvalósítást tekintve a tervezett kifizetések 40%-a megtörtént.

II. Mérföldkő

A terveink szerint a második mérföldkő 2020. február 29. Ekkorra a projektben tervezett összes tevékenység befejeződik. A szakmai zárás egy a megvalósító trénerek, foglalkozásvezetők részvételével szervezett megbeszéléssel történik. Az ekkor zajló egyeztetések tapasztalatcserék alapján lesz meghatározható, hogy a tevékenységek, tréningek, terápiák milyen eredményekkel zárultak és melyeket indokolt és lehetséges folytatni saját erőből a továbbiakban. A „*kulcskompetenciák fejlesztése*” olyan foglalkozási forma, melyet eleve intézményi fejlesztő pedagógus vezet azzal a szándékkal, hogy a pályázat zárása után saját erőből folytatható legyen. A többi tevékenység folytatása az intézményi finanszírozási lehetőségek függvényében újra áttervezett csoportszámokkal és csoportlétszámokkal folytatódhat lehetőség szerint intézményi kollégák vezetésével. A tervezett indikátorokat a résztvevő gyermekek számát illetően már maradéktalanul teljesítettük: 148 lakásotthonból és 320 nevelőszülőtől érkező gyermeket és fiatal vett részt valamely tevékenységben. A gazdasági megvalósítást tekintve a tervezett kifizetések 90%-a ekkorra terveink szerint megtörtént.

3. A SZAKMAI ÉS PÉNZÜGYI MEGVALÓSÍTÁS RÉSZLETES ÜTEMEZÉSE

3.1. A TERVEZETT FEJLESZTÉS BEMUTATÁSA

3.1.1. A megvalósulás helyszínei

A projekt megvalósításának helyszínei az intézményünk megyei illetékessége miatt Baranya megye különböző földrajzi területein helyezkednek el. A helyszíneket igyekeztünk úgy megválasztani, hogy a gondozási helyeinken ellátásban részesülő nevelésbe vett gyermekek és utógondozói ellátásban részesülő fiatalok minél nagyobb arányú részvételére nyíljon lehetőség anélkül, hogy a programok helyszíneinek megközelítése fokozott terheket és logisztikai problémákat okozzon. A helyszínek azokon a gócpontokon találhatóak, ahol ellátási helyeink is koncentrálódnak, koncentráltan helyezkednek el.

1. Így Pécsett az Intézmény központjában található nagytárgyalóban zajlik a legtöbb féle program. Ezen a helyszínen rendelkezésre állnak a foglalkozások lebonyolításához szükséges technikai eszközök, infrastruktúra (internet elérés, lap top, projektor, led televízió, vetítő vászon stb.) A helyszín központi elhelyezkedése miatt jól megközelíthető tömegközlekedéssel és gépkocsival egyaránt. Szintén ebben az épületben, hasonló infrastrukturális feltételek mellett valósíthatók meg a pályaaorientációs foglalkozások a Pedagógiai Szolgálat pályaválasztási termében. A Pécs, zrinyi utca 17. szám alatt található Munkaügyi Központi épületben a szintén

a pályaorientációs foglalkozások számára helyet biztosító FIT teremben adottak a technikai feltételek a program sikeres lebonyolításához (video kivetítő rendszer, dvd tár, szakma ismertető, számítógépek, pályaválasztási speciális szoftverek). A Pécsi Rákóczi u. 55. alatt működő Csontváry stúdióban folyamatosan zajlanak művészetterápiás foglalkozások, így minden tárgyi feltétel adott a foglalkozások lebonyolításához. A pécsi helyszínekre egyaránt jellemző a jó megközelíthetőség.

2. Több lakásotthonuk található Szigetváron és a közeli Szentlőrincen, ezért a Szigetvári otthonokban tartanánk foglalkozásokat. Az alkalmakat itt könnyen elérhetik a közelben élő nevelőszülőknél elhelyezett gyermekek is. Szintén Szigetváron, a Speciális Gyermekeketthon közösségi termében folyhatnak azok a kulcskompetenciákat fejlesztő foglalkozások, melyek fő célcsoportja a helyben élő gyermekközösség és a városban található lakásotthonokból csatlakozhatnak még a problémákkal küzdő ellátottak. A „kisváros” tömegközlekedéssel és gépkocsival is jól megközelíthető.

3. A harmadik programcsomópont Komló, ahol szintén több lakásotthonunk található és számos nevelőszülő él a városban vagy a környező településeken. A városban központi helyen található szakmai irodánk, ahol a programok lebonyolításához szükséges eszközök részben állnak rendelkezésre, megfelelő terem biztosított és internetes hozzáférés is, de szükséges lap top és projektor beszerzése a programokon használni kívánt prezentációk bemutatásához.

4. A családi napot is a közeli, hegyek egyik kedvelt kirándulóhelyén található Sikondai táborban tervezzük a pályaorientációs táborokkal egyetemben. A táborban előadóterem és oktatóterem is található, de a tárgyi eszközöket nekünk kell biztosítani, ezeket könnyen áthelyezhetjük szükség szerint a Komlói Szakmai Irodából. Komló Jól megközelíthető kisváros, gyermekeink számára elfogadó környezetben.

5. A negyedik programok helyszíneit biztosító csomópont a Pécsváradi lakásotthonok, illetve a Mohácsi Gyermekeketthon, ahol főként, a közelben élő nevelőszülőknél elhelyezett gyermekeknek biztosítanánk foglalkozásokat, tréningeket. A különleges otthonokban elhelyezett gyermekek számára a lovas terápia biztosíthat szükségleteiknek megfelelő fejlesztést, illetve kutyaterápiás alkalmakon vehetnének részt, amelyekre vagy a közeli Pécs (Misina Egyesület), vagy Bóly (Csemete Lovas iskola) nyújt megfelelő, szakképzett terapeuta vezetésével folytatott terápiás lehetőséget. A Bólyi helyszín jól megközelíthető a szintén különleges szükségletű Mohácsi gyermekeketthonban elhelyezett gyermekek számára is.

6. A legtöbb résztvevővel tervezett tematikus táborokat Balatonfenyvesen szeretnénk megvalósítani. Az itt található tábor felszereltsége megfelelő, rendelkezésre állnak megfelelő oktató termek a tematikus foglalkozások lebonyolításához. A pénzügyi és gazdálkodási

ismereteket átadó tréning gyakorlati részét is itt szeretnénk megvalósítani ehhez szükséges eszközök: lap top, projektor, kamera, fényképező gép beszerzését terveztük, melyeket a szintén a táborban folyó másik három foglalkozássorozat lebonyolításában is használnák.

7. A meseterápia helyszín Siklós, a Siklói vár közvetlen szomszédságában található helyszín már maga is a mesék világát idézi. A résztvevő 14 év alatti korosztályból érkező gyermekek számára ideális megvalósítási terep. A terápiás eszközök itt állnak rendelkezésre és a környezet is itt a legmegfelelőbb. A helyszín választásakor figyelembe vettük, hogy a környéken főként nevelőszülők élnek, akiknél 14 év alatti gyermekek elhelyezésére került sor, számukra kézenfekvő volt a meseterápiás lehetőség igénybevétele. A helyszín tömegközlekedéssel és gépkocsival is jól megközelíthető

3.1.2. Az előkészítéshez és a megvalósításhoz kapcsolódó feladatok meghatározása

A szakmai terv összeállításakor a résztvevő trénerek, foglalkozás vezetők, megvalósítók egyéni megkeresése történt. Ez tulajdonképp a projekt előkészítésének kezdete. Szükségesek azonban a részletek tisztázása és több tréning és foglalkozás egymásra épülése, illetve a résztvevői átfedések miatt is a közös megbeszélések egyeztetések. Ezeket a felkészülés, előkészítés keretében kell megkezdeni és terveink szerint a fő mérföldkövek teljesülésekor ismétlődőnek a teljes megvalósítói kör számára. Szükséges az előkészítés szakaszban a megállapodások, bérleti szerződések, megbízási szerződések előkészítése, megkötése, a résztvevő csoportok szervezése, illetve az érintett ellátási helyek tájékoztatása, megkeresése, bevonása a szervezésbe. A tervezett indikátorok megvalósulásának a résztvevő gyermekcsoportok előzetes összeállítása, a csoport összetétel részletes és pontos megtervezése az előfeltétele.

3.1.3. A fejlesztés hatásainak bemutatása

a.) Társadalmi és gazdasági hatások

Azt már az előbbieken a terv több pontjánál is jeleztük, hogy az intézményünkben elhelyezett gyermekek és fiatalok számára családban nevelkedő társaikhoz képest hatványozott problémaként jelentkezik a munkaerő piaci versenyképesség hiánya, a foglalkoztatásba való bekapcsolódás feltételeinek megteremtése. A program több elemének hatásaként ennek változását prognosztizáljuk. A kulcskompetenciák fejlesztésének eredményeképpen az iskolai tanulmányok sikeres befejezése valósulhat meg, így a résztvevők nagyobb eséllyel tanulhatnak

tovább, szerezhethetnek szakmát. Ettől a programtól az eddigieknél 10-15 gyermekkel több esetben várjuk általános iskolai tanulmányainak sikeres befejezését éves szinten. A pályaválasztási, pályorientációs foglalkozássorozat hatásaként 30-35 fő esetében várjuk, hogy nem vált majd oktatási intézményt, mivel megalapozott döntésének köszönhetően sikeres a szakmakiválasztás és az ehhez kapcsolódó képzés választása, majd az abba való bekapcsolódás. A jövőkép kialakítását célzó tréningtől reméljük, hogy 20-25 gyermek és fiatal a tréning végére határozott és reális jövőtervet képes majd felvázolni, és annak megvalósítását meg is kezdi.

A program megvalósulása esetén annak összetettsége és komplexitása miatt azt várjuk, hogy a tréningekbe becsatlakozó gyermekeink olyan készségekre és képességekre tesznek szert, illetve készségeik és képességeik olyan mértékben fejlődnek és erősödnek meg, hogy a későbbiekben a társadalom által való elfogadásuk, a társadalomba való beilleszkedésük zökkenő mentesebbé válik, illetve olyan megoldási stratégiákkal ismerkednek meg, melyekkel sikeresen lesznek képesek a felmerülő konfliktusokat hatékony és elfogadható módon kezelni. Ennek hatásaként reményeink szerint évi 5-10 esettel szorul vissza azon helyzetek száma, amikor kikerülő ellátottjaink gyermekei kerülnek nevelésbe veszélyeztetettségük miatt.

Távlati hatásként várjuk, hogy kikerült gyermekeink, illetve a még ellátásban lévő fiataljaink vállalni merik majd ellátórendszerben megélt „múltjukat”, nem kérnek diszkréciót munkahelyükön, és az oktatási intézményekben, önbizalmuk megnő és tisztában lesznek saját értékeikkel, megszűnik stigmatizáltságuk.

A családi naptól egy olyan folyamat elindulását várjuk, melynek hatásaként a nevelőszülőknél elhelyezett gyermekek kapcsolata vérszerinti szüleikkel harmonikusabb jellegűvé válik, és ha teljes helyreállítás nem is lehetséges, de a kapcsolat élő, és konszolidált marad. Hatásként várjuk, hogy a családba való visszahelyezések száma évi 5-10 esettel nő, illetve a nagykorúság elérésekor az utógondozói ellátás helyett a családba való visszaköltözés lehetőségét 5-10 fiatallal több választja majd éves szinten. A családi életre való felkészítő tréningtől azt várjuk, hogy az érintett gyermekeiket az ellátórendszerben nevelő anyák maguk kívánják majd gondoskodni gyermekeikről, nem kérik gyermekeik számára az örökbe fogadhatóvá nyilvánítást, illetve, hogy sem ők, sem gyermekeik nem kerülnek majd vissza a gyermekvédelmi szakellátás rendszerébe.

Az pénzkezelési és gazdálkodási ismereteket átadó, illetve a kooperációs és kommunikációs képességeket erősítő tréningek hatásaként úgy reméljük, gyermekeink önállóan képesek lesznek majd problémáikkal, kérelmeikkel megjelenni szükség esetén a szociális ellátórendszer intézményeiben és ott ügyeiket önállóan, hatékonyan intézni. Elvárásunk, hogy az ügyintézési korrekciók szükségessége (amikor utógondozói ellátott fiataljaink utógondozó munkatárs

eljárását kérik) minimális esetszámra, illetve azokra az esetekre redukálódjon, amikor a fiatal állapotából fakadóan, önhibáján kívül önálló életvitelre képtelen.

A felsorolt változások megvalósulása esetén az egyéni sorsrendeződések összességükben generálnak kedvező gazdasági hatásokat, melyeket számszerűsíteni nem lehet, de nyilvánvaló és logikus, hogy társadalmi szinten összességükben jelentős gazdasági megtakarításokat eredményeznek: oktatási idő lerövidülése, öngondoskodási képesség erősödése, a szociális ellátási lehetőségekre való „ráépülés” visszaszorulása stb.

b.) Környezeti hatások

A projekt várható közvetlen környezeti hatásokat nem eredményez, és a közvetett környezeti hatásai sem számszerűsíthetőek. Az viszont tény, és kimutatható, hogy a kiegyensúlyozott lelkiállapotú, megbízható, a jövőben személyes perspektívákat is látó, önállóan is életképes gyermekek és fiatalok a környezetükre is felelőséggel figyelnek, és annak értékeit nagyobb eséllyel óvják és védik, mint az elhanyagolt társaik. A pozitív környezeti hatások ilyen módon jelentkehetnek. A programnak negatív környezeti hatásait jelenlegi tudásunk szerint reálisan prognosztizálni nem tudjuk, ilyen hatásokat jelenleg nem látunk.

3.1.4. Pénzügyi terv

A pénzügyi tervezés minden támogatásból megvalósuló projekt esetében az egyes célokra fordított források hatékony felhasználásának mérésére szolgál.

A projektben 24 hónapra tervezünk és 16 tevékenység során valósítjuk meg a célt.

Az igényelhető vissza nem térítendő támogatásból 48,50 millió Ft – tal számolunk. A támogatás maximális mértéke az összes elszámolható költség 100 % - a. A saját forrás finanszírozásának módja a 100% - os támogatási intenzitással megvalósuló utófinanszírozás. A projektgazda a Baranya Megyei Gyermekvédelmi Központ, és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat költségvetési szerv, fenntartója a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság. Intézményünk nem igényli vissza az áfát, így mint a támogatás címzettje a támogatásban részesülő tevékenység vonatkozásában a jogszabályok szerint a költségeket bruttó összegben szerepeltetjük. A projektre elkülönített pénzforgalmi számlát fogunk nyitni.

A megvalósítás során a felmerülő tervezett bevételek és kiadások teljes körűen Ft - ban és eFt - ban is szerepelnek. A pénzügyi bevételeket értelemszerűen nem kell tervezni, mert a 100 % - os vissza nem térítendő állami támogatás adja a bevételt, hiszen a projekt során nem termelő tevékenységek szerepelnek. Projektünk során a Felhívásban meghatározottak szerinti

támogatási előleg lehívásával is könnyítenénk a pénzügyi megvalósítást. A támogatott projektünk esetében az utófinanszírozású tevékenységekre igénybe vehető támogatási előleg mértéke minimum a megítélt támogatás 50 % - a lesz.

A költségszámítás alapjául szolgáló egységárak nem haladják meg a szokásos piaci árat. Például a közbeszerzési eljárás alapján a több lehetséges szállítótól történő ajánlatkérés keretében beérkezett ajánlatok alapján kialakult árat vesszük figyelembe. A többi beszerzés során az ajánlatkérés keretében beérkezett ajánlatokkal dolgozunk. A nyílt kereskedelmi forgalomban beszerezhető eszközök esetén az írásos ajánlatokat kiváltjuk a hivatalos árajánlatok bemutatásával (pl.: forgalmazó cégek honlapja). Minden beszerzésnél a legalább három, egymástól független ajánlattevőtől származó, azonos tárgyú, összehasonlítható, érvényes írásos árajánlat meglétére törekszünk.

<i>Bevétel</i>	Ft	eFt
I. Saját forrás	0	0
II. 100 % -ban vissza nem térítendő állami támogatás	50 000 000	50 000
<i>Bevétel összesen</i>	50 000 000	50 000
<i>Kiadás</i>	Ft	eFt
1. Projekt-előkészítés költségei	93 960	94
Közbeszerzés	93 960	94
2. Beruházás	3 038 040	3 038
Eszközbeszerzés	3 038 040	3 038
3. Szakmai tevékenységekhez kapcsolódó szolgáltatás	4 121 000	4 121
Kötelező nyilvánosság	195 000	195
Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó bérleti díj	946 000	946
Egyéb szolgáltatás költségei	2 980 000	2 980
4. Szakmai megvalósításban közreműködő munkatársak költségei	11 960 000	11 960
Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó személyi jellegű ráfordítás	11 760 000	11 760
Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó útiköltség, kiküldetési költség	200 000	200

5. Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó egyéb költségek	25 660 000	25 660
Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó anyagköltség	25 660 000	25 660
6. Célcsoport költségei	3 286 000	3 286
Célcsoport útiköltsége	3 286 000	3 286
7. Projektmenedzsment költségei	1 612 000	1 612
Projektmenedzsment személyi jellegű ráfordítása	1 242 000	1 242
Projektmenedzsmenthez kapcsolódó útiköltség, kiküldetési költség	370 000	370
Tartalék	229 000	229
Fel nem használt forrás	1 500 000	1 500
<i>Kiadás összesen</i>	<i>48 500 000</i>	<i>48 500</i>

3.1.5. Fenntartás

Programunk távlati és konkrét céljai illeszkednek intézményünk küldetésvállalásához. A program az intézmény szakmai programjában megfogalmazott célok megvalósításának hatékony eszköze, annak fenntartása és működtetése, amennyiben a megfelelő anyagi háttér is rendelkezésre áll evidencia.

Mivel több elem és tevékenység az intézményi alapforrásokból is megvalósítható akár teljes egészében, de szükség esetén egyszerűsítettebb, de hatékony formában, ezeket a pályázat megvalósulása után is folytatni kívánjuk saját erőből.

Részletezve a pályázat megvalósítása után is fenntartható programjaink a következők:

1. Pénzkezelési és gazdálkodási ismeretek:

A tréner intézményi dolgozónk, külön díjazás nélkül is folytathatja a tevékenységet, melyhez az intézményünk biztosíthatja a helyszíneket és a szükséges munkaidő keretet.

2. Jövőkép kialakítását célzó programsorozat:

A tréner intézményi dolgozónk, külön díjazás nélkül is folytathatja a tevékenységet, melyhez az intézményünk biztosíthatja a helyszíneket és a szükséges munkaidő keretet.

3. Kooperációs, kommunikációs képesség fejlesztése:

A tréner intézményi dolgozónk, külön díjazás nélkül is folytathatja a tevékenységet, melyhez az intézményünk biztosíthatja a helyszíneket és a szükséges munkaidő keretét.

4. Szenvedélybetegségek prevenciója:

A specifikus feladatspektrumú civilszervezettől érkező trénerek díjazását biztosítani nem tudjuk, de segítségükkel és közvetítésükkel elérhetőek, ha csak ad hoc jelleggel is prevenciós programok.

5. Szexuális felvilágosítás:

A kidolgozott tematika átadásában a külsős tréner partner, a védőnői helyi hálózatok munkatársai a tematika alapján partnerek a foglalkozások megvalósításában a pályázat befejezése után is.

6. Internetes áldozattá válás megelőzése:

A tréner intézményi dolgozónk, külön díjazás nélkül is folytathatja a tevékenységet, melyhez az intézményünk biztosíthatja a helyszíneket és a szükséges munkaidő keretét.

7. Családon belüli kapcsolatok támogatása:

A megvalósítók Intézményünk munkatársai, az érintett alapellátási kollégák részvételét a pályázat megvalósulása után a harmonikus kollegiális viszonyra építve reméljük illetve ezt a viszonyt ápolni kötelességünk.

8. Meseterápia:

Amennyiben a gyermekeket kísérő nevelőszülők fogékonyak a terápiás módszerek egyszerűsített formában való átvételére és megtanulására, a program módszerei egyszerűsített formában folytathatók az érintett nevelőszülői családoknál.

9. Családi életre felkészítő program:

A tréner intézményi dolgozónk, külön díjazás nélkül is folytathatja a tevékenységet, melyhez az intézményünk biztosíthatja a helyszíneket és a szükséges munkaidő keretét.

10. Lovas terápia:

Csak források elkülönítésével és rendelkezésre állása esetén folytatható.

11. Kutyaterápia:

Csak források elkülönítésével és rendelkezésre állása esetén folytatható.

12. Színházterápia:

A specifikus feladatspektrumú civilszervezettől érkező trénerek díjazását biztosítani nem tudjuk, de segítségükkel és közvetítésükkel források rendelkezésre állása esetén elérhető a program.

13. Művészetterápia:

A tréner intézményi dolgozónk, külön díjazás nélkül is folytathatja a tevékenységet, melyhez az intézményünk biztosíthatja a helyszíneket és a szükséges munkaidő keretet.

14. Pályaorientáció:

A program „Tudatos pályaválasztás” elnevezéssel, „jó gyakorlatként” folyt már éveken át az intézményben, a pályázat megvalósulása után is folytatható, a külsős trénerek ebben együttműködőek, munkáltatóik a feltételeket és a munkaidőkeretet biztosítják, az intézményi tréner külön díjazás nélkül is folytathatja a tevékenységet, melyhez az intézményünk biztosíthatja a helyszíneket és a szükséges munkaidő keretet.

15. Kulcskompetenciák fejlesztése:

A tréner intézményi dolgozónk, külön díjazás nélkül is folytathatja a tevékenységet, melyhez az intézményünk biztosíthatja a helyszíneket és a szükséges munkaidő keretet.

16. Mozgásterápia (élményterápia):

A specifikus feladatspektrumú civilszervezettől érkező tréner díjazását biztosítani nem tudjuk, de segítségével és közvetítésével források rendelkezésre állása esetén elérhető a progra.

3.2. MEGVALÓSÍTÁSI ÜTEMTERV

3.2.1. Az előkészítés és megvalósítás részletes feladatai és ütemezése

A pályázatban jelölt kezdési időpont előtt a pályázat pozitív elbírálása esetén már megkezdődnek az előkészítési folyamatok. Mivel a megvalósításban érdekelt résztvevők ezt vállalják, az előkészítő szakasz a pályázat szempontjából költségmenetes.

Az előkészítő szakaszban a tényleges kezdés (2017. 09. 01.) előtt két hónappal kerül sor egy egyeztető megbeszélésre a projektmenedzsmmentel és a trénerekkel, melynek során a megvalósítás részleteit egyeztetjük.

Ezek után a trénerek közvetlen kapcsolatban lesznek az érintett gondozási helyekkel, ahonnan a résztvevők érkeznek, és közösen történik meg a csoportok kialakítására, az érkező ellátottak nevesítésére.

Egy hónappal a tényleges kezdés előtt egy újabb közös egyeztetésen kerül sor az előző előkészítő szakasz eredményeinek értékelésére, a felmerült problémák kezelésére.

Az első mérföldkő időpontjában (2019. 05. 31.) kerül sor egy értékelő, elemző, szükség esetén módosító, feladat meghatározó újabb egyeztetésre a trénerek és a projekt menedzsment bevonásával.

A második mérőföldkő időpontjában (2020. 02 29.) történik a végső egyeztető alkalom a projektmenedzsment és a trénerok részvételével, mely az értékelés, konklúziók levonásának és a fenntartással kapcsolatos feladatok megbeszélésére nyújt lehetőséget.

A fizikai kezdéstől a fizikai befejezésig tartó időszak feladatütemezési tervét a mellékelt táblázat részletezi.

Programok	2017				2018												2019								
	szeptember	október	november	december	január	február	március	április	május	június	július	augusztus	szeptember	október	november	december	január	február	március	április	május	június	július	augusztus	
	1. hónap	2. hónap	3. hónap	4. hónap	5. hónap	6. hónap	7. hónap	8. hónap	9. hónap	10. hónap	11. hónap	12. hónap	13. hónap	14. hónap	15. hónap	16. hónap	17. hónap	18. hónap	19. hónap	20. hónap	21. hónap	22. hónap	23. hónap	24. hónap	
1. pénzkezelés (2 csop, 1ó/alk.)							1. alkalom 2	2. alkalom 2	3. alkalom 2	4. alkalom 2	5-6-7. tábor 6							1. alkalom 2	2. alkalom 2	3. alkalom 2	4. alkalom 2	5-6-7. tábor 6			
2. jövőkép (3 csop, 1ó/alk.)	1. alkalom 3	2. alkalom 3	3. alkalom 3	4. alkalom 3															1. alkalom 3	2. alkalom 3	3. alkalom 3	4. alkalom 3			
3. kooperáció (3 csop, 1ó/alk.)						1. alkalom 3	2. alkalom 3	3. alkalom 3	4. alkalom 3	5. alkalom 3	6-7. alkalom 6						1. alkalom 3	2. alkalom 3	3. alkalom 3	4. alkalom 3	5. alkalom 3	6-7. tábor 6			
4. prevenció (4 csop, 2ó/alk.)	6 1. alkalom 6	6 2. alkalom 6	4	6 2	3. alkalom 6	4 4. alkalom 4	4					6 1. alkalom 6	6 2. alkalom 6	4	6 2	3. alkalom 6	6 4. alkalom 6								
5. szexualitás (8 csop, 1ó/alk.)											1-2. alkalom 12												1-2. alkalom 12		
6. internet (8 csop, 1ó/alk.)											1-2. alkalom 12												1-2. alkalom 12		
7. családi kapcs. (14 ó/alk.)									1. alkalom 6													1. alkalom 8			
8. meseterápia (4 csop, 1ó/alk.)												1. alkalom 4	2. alkalom 4	3. alkalom 4	4. alkalom 4	5. alkalom 4		1. alkalom 4	2. alkalom 4	3. alkalom 4	4. alkalom 4	5. alkalom 4			
9. családi élet (1 csop, 1ó/alk.)		1. alkalom 1	2. alkalom 1	3. alkalom 1	4-5. alkalom 2													1. alkalom 1	2. alkalom 1	3. alkalom 1	4. alkalom 1	5. alkalom 1			
10. lovasterápia (3 csop, 4ó/alk.)	1.-2. alkalom	3.-4. alkalom	5.-6. alkalom	7.-8. alkalom	9.10. alkalom	11.-12. alkalom	13.-14. alkalom	15.-16. alkalom	17.-18. alkalom																
11. kutyaterápia (2 csop, 2ó/alk.)		1.-2. alkalom	3.-4. alkalom	5.-6. alkalom	7.-8. alkalom	9.10. alkalom	11.-12. alkalom	13.-14. alkalom	15.-16. alkalom	17.-18. alkalom															
12. színházterápia (2 csop 2ó/alk.)												1. alkalom	2. alkalom	3. alkalom	4. alkalom	5. alkalom	6. alkalom	7. alkalom	8. alkalom	9. alkalom					
13. művészterápia (4 csop, 2ó/alk.)													1. alkalom	2. alkalom	3. alkalom	4. alkalom	5. alkalom	6. alkalom	7. alkalom	8. alkalom	9. alkalom	10. tábor			
14. pályaorientáció (6 csop 1ó/alk)							1-2. csoport	3-4. csoport	5-6. csoport	7. tábor										1-2. csoport	3-4. csoport	5-6. csoport	7. tábor		
15. kulcskompetencia (2 csop, 2ó/alk.)																	1. alkalom	2. alkalom	3. alkalom	4. alkalom	5. alkalom	6. alkalom	7. alkalom	8. alkalom	9. alkalom
15. mozgásterápia (4 csop, 2ó/alk.)	1. alkalom	2. alkalom	3. alkalom	4. alkalom	5. alkalom	6. alkalom	7. alkalom	8. alkalom	9. alkalom	10. tábor															

I. Mérőföldő
2018.08.31

II. Mérőföldő
2019.07.31

A kötelezően megvalósítandó elemek esetében kiemelten, jelölve az óraszámok láthatók...

Táborok: Balatonfenyves Sikonda

4. PROJEKT MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SZERVEZETI KERETEI

4.1. A PROJEKTGAZDA ÉS PARTNEREINEK BEMUTATÁSA

4.1.1. A projektgazda bemutatása

Projektgazda:

Adatai:

Megnevezése:

Baranya Megyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat

Rövidített neve: Baranya MGYK

Székhelye: 7626 Pécs, Egyetem u. 2.

Hivatalos képviselő: Biró Andrea – intézményvezető

Fenntató szerv: Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság

Irányító/felügyeleti szerv: Emberi Erőforrások Minisztériuma

Középirányító szerv: Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság

Szervezete, működése:

Baranya megyei illetékességgel a gyermekvédelmi szakellátás területén működő intézmény.

Szervezetileg szervezeti egységek alkotják, melyek szakmai feladataik szerint különülnek el egymástól. Az intézmény főbb szervezeti egységei:

1. Központi Igazgatás

- a.) Humánerőforrás csoport
- b.) Gazdasági csoport
- c.) Üzemeltetési csoport

2. Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat

- a.) Elhelyezési csoport
- b.) Gyermekvédelmi gyámi csoport
- c.) Nyilvántartási csoport
- d.) Szakértői bizottság

3. Otthont Nyújtó Ellátás

- a.) Nevelőszülői Hálózat
- b.) Gyermekotthoni és lakásotthoni ellátás

c.) Utógondozás

Az Intézmény vezetője az Intézményvezető, közvetlen helyettese az Otthont nyújtó ellátásért felelős intézményvezető helyettes, valamint a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálatért felelős intézményvezető helyettes. A szervezeti egységek vezetését a szakmai vezetők végzik. Az ellátásban részesülő gyermekek száma évek óta 900-950 fő körül mozog, ebből 180-200 fő átlagosan a gyermekotthonokban és lakásotthonokban elhelyezettek, 70-80 fő körüli az utógondozást nyújtó otthonban és külső férőhelyeken, 600-650 fő körüli a nevelőszülői hálózatban elhelyezettek száma. A nevelőszülői családokban átlagosan öt gyermek elhelyezését biztosítjuk családonként. A lakásotthonok meghatározó része normál szükségletű gyermekek ellátását biztosítja otthononként 12 férőhellyel összesen 8 lakásotthonban. A középsúlyos értelmi fogyatékkal élő gyermekek ellátását két egyenként 10 férőhelyes lakásotthonban biztosítjuk.

A különleges szükségletű gyermekek elhelyezésére szolgál még egy kizárólag tanulásban akadályozott, különleges szükségletű gyermekek elhelyezését biztosító 2 X 10 fős gyermekotthon (két 10 férőhelyes csoporttal).

Az intézmény rendszerén belül működik még egy vegyes feladatprofilú gyermekotthon, melynek három csoportja normál szükségletű gyermekeket fogad 3 egyenként 12 férőhelyes normál csoportban, valamint egy 8 férőhelyen életkoruk miatt különleges szükségletű, 3 év alatti gyermeket fogadó csecsemő csoport.

Sajátos feladatokat lát el a 12 férőhelyes befogadó otthon, az ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekeket fogadva, valamint az ellátásban részesülő, gyermekükkel közösen elhelyezett anyákat fogadó két, egyenként 12 férőhelyes Anyaotthon. Az intézmény szervezeti keretei között működik még egy pszichés problémákkal küzdő és kettős szükségletű gyermekeket fogadó speciális gyermekotthon két, csoportban 8-8 gyermeket fogadva. A normál lakásotthonok között nincs olyan, ahol ne biztosítanák integráltan különleges szükségletű gyermek elhelyezését is jobb esetben, de nem ritka a speciális szükségletű gyermek integrált elhelyezése sem. Mind a normál, mind a különleges, profilban működnek koedukált otthonok is, biztosítva a testvérsorok együttes elhelyezésének lehetőségét.

A nagykorúságuk után is ellátást kérő, utógondozói ellátásban részesülő fiatalok elhelyezésére szolgál 2 egyenként 6 fő befogadását biztosító utógondozói otthon, illetve 11 főt fogadó gyermekotthoni csoportok, és az igényeknek megfelelő számú külső férőhely általában 40-50 közötti férőhelyszámmal.

Bár a gyermekvédelmi törvény egyértelműen fogalmaz abban a tekintetben, hogy anyagi okokból nem emelhető ki gyermek a vér szerinti családjából, mégis mindenki, aki a

gyermekvédelmi szakellátás területén hosszabb időt tölt, szembesülhet vele, hogy a legtöbb esetben a gyermeket veszélyeztető helyzet kialakulása anyagi problémákra vezethető vissza, a problémák gyökere ezekben keresendő. A bekerülő gyermekek életkora jellemzően egyre inkább a 14 év felett van, nem ritka a 17 éves bekerülő gyermek sem, tehát a kevésbé képzett pedagógus számára sem meglepő, hogy az ő személyiség fejlődésük, ha még nem is zárult le, de meglehetősen nehezen korrigálható. A bekerülés közvetlen oka széles repertoárt mutat a fizikai, nem ritkán szexuális abúzustól az alkohol vagy drogproblémákon keresztül a kriminalizálódás veszélyén át a szülői elhanyagolásig. Az első jel általában az iskolai problémák jelentkezése, ebből visszavezetve derül fény a veszélyeztetettség okára, forrására. A bekerülő gyermekek összetételére vonatkozóan azt lehet elmondani, hogy a társadalomban elterjedt sztereotípiá, miszerint állami gondoskodásban a roma családok gyermekei nevelkednek nem igaz! A valóság, hogy bár a roma gyermekek aránya valóban felülreprezentált, a szociálisan hátrányos helyzetű, nem ritkán mélyszegénységben élő családokból érkező gyermekek körében egyre több a nem roma származású, a veszélyeztetettség eredete ebből is le- és visszavezethető a már említett anyagi problémákra. Az intézmény szakmai programja, a gyermekek nevelése kapcsán, a fejlesztésre és az önálló életvitel kialakítására fókuszál. A cél nem feltétlenül a gyermekek iskolába „tuszkolása”, és tűzőn-vízen végzettséget/képzettséget igazoló oklevél prezentálása, hanem használható, praktikus ismeretek átadása, és egy olyan, nem annyira lexikális, mint inkább gyakorlati tudás átadása, amellyel gyermekeink a várhatóan nehéz körülmények között önállóan is érvényesülni tudnak majd. Ezek mellett egy olyan erkölcsi/lelki bázis, vagy alap megismertetése, amibe az „élet viharában” majd, „kapaszkodni” tudnak. Céljaink megvalósításában a legkülönbözőbb egyházi (Kolping Egyesület, Pécsi Katifi, Caritas Egyesület, Katolikus Egyház, Református Egyház...) és civilszervezeteken (Indít Közalapítvány, Egy Hajóban Alapítvány, Zöld Híd Egyesület, Zöld Zóna Egyesület, Faág Baráti Kör...) vannak segítségünkre.

A projekt megvalósításában résztvevő fő intézményi szervezeti egység az otthont nyújtó ellátás szervezeti egysége. A projektmenedzseri és szakmai vezetői feladatokat az egység vezetéséért felelős intézményvezető helyettes, Sinkó Szilárd látja el.

Az intézmény vezetője, Biró Andrea is részt vállal a megvalósításban trénerként

Az otthont nyújtó szervezeti egység különböző feladat ellátási helyeiről a projekt megvalósításában szerepet vállaló dolgozók:

Schmidtné Solymosi Éva – nevelőszülői tanácsadó – Nevelőszülői hálózat

Kukácsné Szeles Éva – szakmai vezető – Utógondozói szakmai egység

Guitprecht Dóra – lakásotthoni nevelő – Gyermekotthoni és lakásotthoni szervezeti egység
Virányi Judit – pszichológus – Gyermekotthoni és lakásotthoni szervezeti egység
Platthy István – szakmai vezető – Gyermekotthoni és lakásotthoni szervezeti egység
Tóth Anita – fejlesztő pedagógus – Gyermekotthoni és lakásotthoni szervezeti egység
A Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat vezetője dr. Tóth Gabriella, a trénerként vesz részt a megvalósításban.

4.1.2. A megvalósításban részt vevő partnerek bemutatása (ha releváns)

Nem releváns!

4.1.3. A projektgazdának a projekthez kapcsolódó tapasztalatának bemutatása

Az Intézményünk által megvalósított jelentősebb projektek az elmúlt években a következők voltak:

1. Támop 5.4.4-09/2 „Network-Együttműködés-Tudástár-szakmai hálózat kiépítése a Dél-Dunántúli Régióban” elnevezésű pályázat megvalósításában 106.638.200- Ft pályázati támogatással. A pályázatban vállalt feladatok teljesültek, a fenntartási időszakra vonatkozó feltételeknek eleget tettünk, a projekt elfogadásra került, lezárult.
2. Az Intézmény által a „Jó gyakorlatok a gyermekvédelemben” pályázati kiírásra benyújtott „Tudatos pályaválasztás” elnevezésű program miniszteri jutalombban és elismerésben részesült. A program működtetése az igényeket követve folyamatosan zajlik.
3. A „Nő az esély” elnevezésű pályázatra hét különálló projekt megvalósítására nyertünk támogatást:

„Gyermekfelügyelő támogatott foglalkoztatása” projektek:

TÁMOP-5.3.1.B-2-12/2-2015-0006 - 3 367 104- Ft

TÁMOP-5.3.1.B-2-12/2-2015-0003 - 3 347 676- Ft

TÁMOP-5.3.1.B-2-12/2-2015-0005 - 3 330 912- Ft

TÁMOP-5.3.1.B-2-12/2-2015-0004 - 3 365 580- Ft

„Kisgyermek gondozó, nevelő támogatott foglalkoztatása” projektek:

TÁMOP-5.3.1.B-2-12/2-2015-0002 - 3 365 580- Ft

TÁMOP-5.3.1.B-2-12/2-2014-0134 - 3 183 304- Ft

TÁMOP 5.3.1.B-2-12/2-2014-0133 - 3 456 136- Ft

A pályázatok megvalósítása a fenntartási kötelezettségre vonatkozó kitételek teljesítésével megtörtént. A pályázatok lezárása megtörtént, azok elfogadásra kerültek. A hét projekt keretein

belül foglalkoztatott munkatársak közül öt esetében határozatlan idejű kinevezéssel folytatódott a foglalkoztatás.

A „Jövőépítés” projekt keretein belül tervezett tevékenységek - a meseterápiás foglalkozás és a lovas terápia kivételével – mind olyan foglalkozások, tréningek, amelyek, vagy amelyekkel nagymértékben egyező tartalmú tevékenységek megvalósításában Intézményünknek, intézményünk szakembereinek gyakorlati tapasztalata van. Ezek egyrészt saját munkatársaink irányításával és szervezésében folytak, másrészt élő szakmai kapcsolatrendszeren keresztül ismerünk kompetens, a megvalósításba bevonható és bevont szakembereket.

4.2. A MEGVALÓSÍTÁS ÉS A PROJEKTIRÁNYÍTÁS SZERVEZETE

A „Jövőépítés” projekt megvalósítását összehangoló projektmenedzsment tagjai nem először működnek együtt pályázati megvalósításban. Mind a projektmenedzseri és szakmai feladatokat ellátó szakember, mind a pénzügyi vezető több sikeresen lezárult pályázat megvalósításában vett részt a fenti feladatkörökben. Az Intézmény szervezetét, szakembereit jól ismerik, irányítási feladatokat munkakörükből adódóan folyamatosan látnak, láttak el, így megfelelő tapasztalatokkal rendelkeznek a projekt megvalósításának szakmai és pénzügyi megszervezésében. A megvalósító trénerek és egyéb szakemberek bevonásának folyamatában már megfelelő rutinnal rendelkezve koordinálják majd a megvalósító szakemberek tevékenységét. Az egyeztetések a megvalósítás időrendi sorrendjében történnek folyamatosan. Emellett minősített alkalmakon az előkészítő szakaszban két alkalommal a fizikai megvalósítási szakaszban a megvalósítási mérföldkövek időpontjaihoz kapcsoltnak kerül majd sor, egyeztető megbeszélésekre a teljes, megvalósításban résztvevő szakmai stáb bevonásával. Ezek az alkalmak egyben a monitoring és kontrolling folyamatok minősített alkalmi amellet, hogy a megvalósítóktól az indikátorokat jelentő részvételi névsorok bekérése folyamatos és a megvalósításról a foglalkozások után írásos beszámolót is bekérünk.

5. A NYILVÁNOSSÁG BIZTOSÍTÁSA, KOMMUNIKÁCIÓS TEVÉKENYSÉG

5.1. A KOMMUNIKÁCIÓS TEVÉKENYSÉGEK ÖSSZEFOGLALÓ LEÍRÁSA

A pályázati program megvalósulása esetén a kötelező kommunikációs feladataink a projekt honlapon történő bemutatása, a megvalósulás helyszínein „C” típusú nyilvánossági táblák elhelyezése, fotódokumentáció készítése, valamint a pályázati felületen a „Térképtér” – re való fotódokumentáció feltöltése. A kötelezőkön kívül pályázatismertető prospektusban kívánjuk

bemutatni a projekt eredményeit, illetve a gyermekek által készített produktumait (*művészet terápia, meseterápia*). Ezen feladatok megvalósítását a következőképpen tervezzük:

1. Az Intézmény honlapján külön „alhonlapon” tervezzük ismertetni a projektet, illetve folyamatosan bemutatni a megvalósítás keretében folyó tevékenységeket, egyben népszerűsíteni is azokat a célcsoport körében.
2. A „C” típusú nyilvánossági táblák elhelyezését tervezzük a tevékenységek minden megvalósulási helyszínén. Az intézmény által biztosított helyszíneken a belső, a bérelt külső helyszíneken a szélesebb társadalmi rétegeket érintő külső tájékoztatás valósítható meg hatékonyan.
3. A pályázati költségvetésben fényképezőgép vásárlást is beterveztük az igényes fotódokumentáció elkészítésének érdekében. A tevékenységek során készített fotók kerülnek majd megjelenítésre az intézményi honlapon, illetve feltöltésre a „Térképtér” felületen.
4. Az elkészült fotódokumentáció, illetve gyermekek által készített anyagok felhasználásával tervezzük összeállítani egy exkluzív prospektust, melyben a szakmai partnereket tájékoztathatjuk a projekt megvalósulásáról, eredményeiről.

5.2. A KOMMUNIKÁCIÓS ÜTEMTERV

A projekt keretében a kommunikációs feladatok, eszközök, csatornák meghatározását, az elérendő célcsoportot és a kommunikáció ütemezését az alábbi táblázat határozza meg:

Időpont	Feladat	Cél	Célcsoport	Eszköz	Szereplők
2017.08.21.	Alhonlap létrehozása	Belső/külső tájékoztatás	Ellátottak, Munkatársak, Partnerek	Alhonlap	Intézményi informatikus
2017.09.01.-től	Alhonlap folyamatos frissítése	Belső/külső tájékoztatás	Ellátottak, Munkatársak, Partnerek	Alhonlap	Intézményi informatikus
2017.09.10.	"C" típusú táblák elkészítése	Belső/külső tájékoztatás	Ellátottak, Munkatársak, Társadalom	C típusú táblák	Intézményi informatikus
2017.09.30.-től	"C" típusú táblák kihelyezése folyamatosan a tevékenységek indulási sorrendjében	Belső/külső tájékoztatás	Ellátottak, Munkatársak, Társadalom	C típusú táblák	Intézményi informatikus, szakmai vezető
2017.09.01.-től	Fotódokumentáció készítése folyamatosan a különböző tevékenységekről	Alhonlap frissítéséhez, "Térképtér" feltöltéséhez, prospektusok készítéséhez	Ellátottak, Munkatársak, Társadalom	Fényképező	Intézményi informatikus, szakmai vezető
2017.10.01.-től	Térképtér feltöltése	Belső tájékoztatás	Támogató	Pályázati felület	Szakmai vezető
2019.07.01	Prospektusok elkészítése	Partnerek tájékoztatása	Szakmai partnerek, szakmai szervezetek	Prospektus	Intézményi informatikus, szakmai vezető

Elképzeléseink szerint a „Jövőépítés” projekt megvalósítása során olyan „tevékenységcsomag” megvalósítása történhet meg, melynek közvetlen haszonélvezői, a gyermekek nem csak pillanatnyi megoldásokat, segítséget, hanem hosszú távra elegendő olyan „készletet” és

„muníciót” kapnak, melyből az Intézményt elhagyva az önálló életükben is stabilan tudják építeni személyes jövőjüket.

